

dosar nr. 2ra-1766/2019

prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, judecător: (V. Martînenco)
instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău judecători: (A. Panov, Iu. Cotruță, N. Simciuc)

Î N C H E I E R E

09 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de Tudor Moisei,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Irina Moisei
împotriva lui Tudor Moisei, intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția
Drepturilor Copilului sect. Botanica cu privire la facerea căsătoriei, determinarea
domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere pentru copii minori și
compensarea cheltuielilor de judecată și

cererea de chemare în judecată reconvențională depusă de Tudor Moisei
împotriva Irinei Moisei, intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția
Drepturilor Copilului sect. Botanica, cu privire la desfacerea căsătoriei și
determinarea domiciliului copiilor minori,

împotriva deciziei din 10 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-
a respins apelul declarat de Tudor Moisei și apelul incident declarat de Irina Moisei
și s-a menținut hotărârea din 05 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul
Ciocana,

c o n s t a t ă :

La 18 octombrie 2017, Irina Moisei, reprezentată de avocatul Iulian Cașu, a
depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Tudor Moisei, intervenient
accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Botanica cu privire
la facerea căsătoriei, determinarea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei
de întreținere pentru copii minori și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamanta Irina Moisei a indicat că la data de
28 septembrie 2007 s-a căsătorit cu Tudor Moisei, căsătoria fiind înregistrată de
către Primăria or. Sîngera, mun. Chișinău cu nr. 81. Din căsătoria lor au doi copii
minori comuni Xxxxxxxxx, anul nașterii 21 iunie 2008 și Xxxxxxxxx, anul
nașterii 26 decembrie 2013.

Reclamanta Irina Moisei a menționat că pe parcursul căsătorie relațiile cu
soțul s-au înrăutățit, iar certurile și neînțelegerile au devenit zilnice, astfel încât
viața comună a devenit imposibilă. Reclamanta consideră că, nu este posibilă
menținerea familiei din care considerent solicită desfacerea căsătoriei. Totodată,
reclamanta a relevat că odată cu desfacerea căsătoriei instanța urmează să

stabilească domiciliul copiilor minori XXXXXXXXX și XXXXXXXXX, cu mama Irina Moisei odată ce la moment aceștia se află în grija ei, iar pârâtul Tudor Moisei nu contribuie la educația și întreținerea copiilor.

Reclamanta Irina Moisei a solicitat admiterea acțiunii, desfacerea căsătoriei înregistrată la 28 septembrie 2007 la Primăria or. Sîngera, înscrierea nr. 81 între Irina Moisei și Tudor Moisei, stabilirea domiciliului copiilor minori XXXXXXXXX și XXXXXXXXX cu mama, încasarea de la Tudor Moisei în beneficiul Irinei Moisei pensie pentru întreținerea copilului minor XXXXXXXXX în sumă fixă de 1500 lunar și pentru XXXXXXXXX în sumă de 2000 lei lunar, până la atingerea majoratului de către copii și compensarea cheltuielilor de judecată.

La 01 martie 2018 în cadrul ședinței de judecată Tudor Moisei, reprezentat de avocatul Iurie Sedlețchi a depus cerere de chemare în judecată reconvențională împotriva Irinei Moisei, intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Botanica, cu privire la desfacerea căsătoriei și determinarea domiciliului copiilor minori.

În motivarea acțiunii, reclamantul Tudor Moisei a indicat că este de acord parțial cu acțiunea inițială depusă de Irina Moisei și anume în partea ce ține desfacerea căsătoriei și solicită desfacerea acesteia, deoarece într-adevăr la moment în familie nu este înțelegere, persistă certuri.

Reclamantul Tudor Moisei a relevat că datorită comportamentului negativ al soției sale Irina Moisei suferă copiii lor comuni, dat fiind faptul că copiii sunt prezenți la certurile iscate între părinți.

Astfel, reclamantul a remarcat că odată cu desfacerea căsătoriei este necesar de a determina cu cine din părinți urmează să locuiască copiii minori XXXXXXXXX și XXXXXXXXX, în acest sens solicită instanței stabilirea domiciliului acestora cu tata, dat fiind faptul că acesta are grijă de copii și influențează pozitiv asupra educației acestora.

Prin hotărârea din 05 decembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana, s-a admis integral acțiunea principală și parțial acțiunea reconvențională, s-a desfăcut căsătoria dintre Irina Moisei și Tudor Moisei, înregistrată la data de 28 septembrie 2007 la Primăria or. Sîngera, sectorul Botanica, mun. Chișinău, cu înscrierea nr.81, pentru înregistrarea desfacerii căsătoriei, s-a dispus încasarea taxei de stat de la Tudor Moisei și Irina Moisei în beneficiul statului în mărime de a câte 500 % din unitatea convențională stabilită, s-a determinat domiciliul copiilor minori, XXXXXXXXX anul nașterii 21 iunie 2008 și XXXXXXXXX anul nașterii 26 decembrie 2013, cu mama Irina Moisei, s-a încasat de la Tudor Moisei în beneficiul Irinei Moisei pensia pentru întreținerea copiilor minori XXXXXXXXX anul nașterii 21 iunie 2008 și XXXXXXXXX anul nașterii 26 decembrie 2013 în mărime de a câte 1000 lei lunar pentru fiecare copil, începând cu data de 18 octombrie 2017 până la atingerea majoratului de către copii, s-a încasat de la Tudor Moisei în beneficiul Irinei Moisei suma de 140 lei cu titlu de cheltuieli de judecată sub formă de taxă de stat și suma de 3200 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică iar în total suma de 3340 lei, s-a încasat de la Tudor Moisei taxa de stat în beneficiul statului în mărime de 720 lei, în rest, acțiunea reconvențională, în partea determinării domiciliului copiilor minori, s-a respins ca neîntemeiată.

Prin decizia din 10 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Tudor Moisei și apelul incident declarat de Irina Moisei și s-a menținut

hotărârea din 05 decembrie 2018 a Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Irina Moisei împotriva lui Tudor Moisei, intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Botanica cu privire la facerea căsătoriei, determinarea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere pentru copii minori și compensarea cheltuielilor de judecată și cererea de chemare în judecată reconvențională depusă de Tudor Moisei împotriva Irinei Moisei, intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Botanica, cu privire la desfacerea căsătoriei și determinarea domiciliului copiilor minori.

În susținerea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că potrivit certificatului de căsătorie nr. 81 din 28 septembrie 2008, Primăria Sîngera, sectorul Botanica, municipiul Chișinău a fost înregistrată căsătoria dintre Tudor Moisei și Irina Moisei, din aceeași dată. Din viața în comun Tudor Moisei și Irina Moisei au doi copii minori XXXXXXXXX, anul nașterii 21 iunie 2008 și XXXXXXXXX, anul nașterii 26 decembrie 2013. Ulterior, invocând că pe parcursul căsătoriei relațiile cu soțul s-au înrăutățit, iar certurile și neînțelegerile au devenit zilnice, astfel încât viața comună a devenit imposibilă, precum și imposibilă menținerea familiei, Irina Moisei a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Tudor Moisei, intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Botanica, cu privire la desfacerea căsătoriei înregistrată la 28 septembrie 2007 la Primăria Sîngera dintre Tudor Moisei și Irina Moisei, stabilirea domiciliului copiilor minori XXXXXXXXX anul nașterii 21 iunie 2008 și XXXXXXXXX anul nașterii 26 decembrie 2013 cu mama odată ce la moment aceștia se află în grija ei, iar pârâtul nu contribuie la educația și întreținerea copiilor, încasarea de la Tudor Moisei în beneficiul Irinei Moisei pensie pentru întreținerea copilului minor XXXXXXXXX în sumă fixă de 1500 lei lunar și pentru XXXXXXXXX în sumă de 2000 lei lunar, până la atingerea majoratului de către copii și compensarea cheltuielilor de judecată.

Instanța de apel a reținut că este întemeiată concluzia instanței de fond cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori XXXXXXXXX, anul nașterii 21 iunie 2008 și XXXXXXXXX, anul nașterii 26 decembrie 2013, cu mama Irina Moisei, or, cu toate că precum reiese din avizul-concluzie nr.28/18 din 11 ianuarie 2018 și nr. 635/18 din 03 octombrie 2018, eliberat de Direcția pentru Protecția Drepturilor Copiilor sect. Botanica, precum și actul de examinare a condițiilor de trai a Primăriei or. Sîngera din 21 aprilie 2018, ambii părinți au posibilitatea de a le asigura copiilor susținere materială și de a le asigura un nivel de trai decent, totuși, copiii care la moment au vârsta de 10 și respectiv 5 ani, necesită o îngrijire și atenție deosebită.

Instanța de apel a menționat că creșterea împreună a fraților este în interesul lor superior nu doar atunci când între ei s-au statornicit puternice legături de afecțiune, când în măsura separării ar fi de natură să le creeze traume psihice greu de depășit, dar și atunci când separarea ar contribui la o ruptură definitivă între frați, datorită influenței negative a părinților, dacă interesele copiilor minori impun creșterea împreună, atunci când între ei ar contribui la dispariția sentimentelor firești dintre frați, preîntâmpinarea unei asemenea rupturi, care nu este în interiorul copiilor, putându-se realiza numai prin creșterea lor împreună, prin traiul alături putându-le fi schimbate sentimentele într-un sens pozitiv, spre o relație de dragoste

și afecțiune reciprocă, proprie fraților, cu consecințe benefice pentru dezvoltarea lor viitoare.

Respectiv, stabilirea domiciliului copiilor minori cu mama Moisei Irina, va permite o mai bună dezvoltare intelectuală și culturală a acestora, le-ar promova abilitățile în privința dezvoltării intelectuale și oferirea unui echilibru psihologic, care la rândul său ar favoriza dezvoltarea copiilor într-un ambient corespunzător, iar dat fiind faptul că separarea fraților este inadmisibilă și trebuie să constituie o măsură extremă, care ar putea fi justificată doar prin lipsa posibilităților unui părinte de a-i crește și educa împreună și care, pentru evitarea traumatismului psihic ce poate fi cauzat prin stabilirea unor domiciliu diferite, trebuie să aibă caracter excepțional, instanța de apel apreciază ca întemeiată concluzia instanței de fond privind stabilirea domiciliului copiilor XXXXXXXX și XXXXXXXX, cu mama Irina Moisei.

Cu referire la argumentele apelantului Moisei Tudor privind aspectele legale de determinare a domiciliului copiilor minori, raportate la normele internaționale, precum și circumstanțele cauzei care denotă atașarea copilului minor XXXXXXXX față de el și față de casa părintească în care locuiește, instanța de apel reține că într-adevăr, potrivit Fișei de caracterizare eliberată de IPLT "Alexandru cel Bun", elevul XXXXXXXX locuiește cu tata Tudor Moisei, care s-a manifestat pozitiv în fața cadrului didactic.

De asemenea, instanța de apel consideră declarative argumentele apelantului în partea netemeiniciei concluziei primei instanțe de stabilire a domiciliului copilului minor XXXXXXXX cu mama, or, în opinia instanței de apel acest fapt va permite o mai bună dezvoltare intelectuală și culturală a acestuia, i-ar promova abilitățile în privința dezvoltării intelectuale și oferirea unui echilibru psihologic. Suplimentar, este de reținut că la vârsta de 5 ani, schimbarea mediului și ambianței în care se află copilul minor XXXXXXXX nu este benefică, or, această schimbare urmând a fi efectuată doar în cazuri de necesitate extremă și doar când există riscuri pentru creșterea și dezvoltarea normală.

Instanța de apel consideră irelevante argumentele apelantului cu referire la prevederile art.64 Codul familiei, potrivit căruia părintele care locuiește împreună cu copilul nu are dreptul să împiedice contactul dintre copil și celălalt părinte care locuiește separat, cu excepția cazurilor când comportamentul acestuia din urmă este în detrimentul intereselor copilului sau prezintă pericol pentru starea lui fizică și psihică, or, pe lângă faptul că acesta nu a prezentat careva probe concludente și pertinente referitor la interdicțiile impuse de Irina Moisei referitor la întrevederile lui cu copiii, este de menționat că argumentele respective constituie obiectul altui litigiu.

Instanța de apel consideră că prima instanță a adoptat o hotărâre legală, întemeiată și bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege, iar cererile de apel sunt nefondate, instanța de apel ajungând la concluzia de a respinge apelurile declarate și a menține hotărârea primei instanțe.

La 04 iulie 2019, Tudor Moisei a declarat recurs împotriva deciziei din 10 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, care a fost suplinit prin cerere de recurs suplimentar la data de 01 octombrie 2019 prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare în

instanța de apel pentru a fi stabilit locul de trai a copiilor minori și modul de întreținere a acestora.

În motivarea cererii de recurs, suplimentar celor indicate în cererea de chemare în judecată, recurentul Tudor Moisei a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, le consideră vădit ilegale și neîntemeiate, deoarece instanța de apel la pronunțarea deciziei nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, a interpretat în mod eronat legea, concluziile instanței expuse în hotărâre sunt în contradicție cu circumstanțele pricini.

Recurentul Tudor Moisei a indicat că instanța de apel a apreciat eronat circumstanțele de fapt și anume a indicat că nu corespunde realității avizul Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Botanica deoarece Irina Moisei nu locuiește pe adresa indicată în aviz, având domiciliul în satul Dobrogea.

Recurentul Tudor Moisei a menționat că instanța de apel a apreciat eronat prevederile art. 63 alin. (1)-(3) Codul familiei în care este stipulat că în cazul când părinții locuiesc separat, domiciliul copilului care nu a atins vârsta de 14 ani se determină prin acordul părinților. Dacă un atare acord lipsește, domiciliul minorului se stabilește de către instanța judecătorească, ținându-se cont de interesele și părerea copilului (dacă acesta a atins vârsta de 10 ani), fapt care a fost ignorat de către instanța de apel, chiar dacă a fost solicitat de Tudor Moisei.

Recurentul Tudor Moisei a declarat că instanța de apel urma să ia în considerare atașamentul copilului față de fiecare dintre părinți, față de frați și surori, vârsta copilului, calitățile morale ale părinților, relațiile existente între fiecare părinte și copil, posibilitățile părinților de a crea condiții adecvate pentru educația și dezvoltarea copilului. La moment feciorul mai mare XXXXXXXXX fregventează școala din or. Sîngera și locuiește cu tatăl, iar feciorul mai mic este cu mama care nu-i permite să aibă întrevederi cu tatăl și nici să vorbească cu copilul la telefon.

Recurentul Tudor Moisei a invocat că instanța de apel a ignorat prevederile art. 64 alin. (1) Codul familiei, părintele care locuiește împreună cu copilul nu are dreptul să împiedice contactul dintre copil și celălalt părinte care locuiește separat, cu excepția cazurilor când comportamentul acestuia din urmă este în detrimentul intereselor copilului sau prezintă pericol pentru starea lui fizică și psihică.

Recurentul Tudor Moisei a menționat că instanța de apel nu a dat apreciere la faptul că ambii copii sau născut și au locuit în casa tatălui, unde au crescut și sau atașat de locuință. În locuința dată de-a lungul anilor au fost create toate condițiile necesare pentru dezvoltarea și creșterea copiilor. La moment copii au doar de suferit în urma schimbării locului de trai, în final feciorul mai mare nu vrea să locuiască cu mama, ceia ce rezultă din comportamentul acestuia care de fiecare dată când îl ia mama, acesta vine la casa tatălui, iar ce ține de feciorul mai mic acesta nu are posibilitate de a comunica cu tatăl, care își dă interesul sporit de a contribui la dezvoltarea și creșterea copilului, care are nevoie de îngrijire medicală deosebită ce ține de vederea acestuia.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

După cum denotă materialele cauzei, copia deciziei motivate din 10 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost expediată participanților la proces la data de 20 mai 2019, prin scrisoarea de expediere nr. 5201 (f. d. 153), fiind recepționată de către recurentul Tudor Moisei la data de 05 mai 2019, fiind indicat expres în cererea de recurs (f.d. 158).

În aceste circumstanțe, instanța de recurs precizează că recursul, a fost depus de Tudor Moisei, la data de 04 iulie 2019, cu respectarea termenului prevăzut la art. 434 Cod de procedură civilă.

La 08 august 2019, în adresa intimă Irina Moisei a fost expediată copia recursului declarat de Tudor Moisei, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

La 13 septembrie 2019 Irina Moisei, reprezentată de avocatul Iulian Cașu a depus referință prin care a solicitat declararea recursului inadmisibil.

Examinând temeiurile recursului declarat Tudor Moisei, în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Tudor Moisei, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat de Tudor Moisei, se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială, sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul, exercitat conform secțiunii a II-a, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute la art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, Completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel.

Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii, sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii, doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor, stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă. Din recursul declarat de Tudor Moisei nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Tudor Moisei.

În conformitate cu art. art. 269-270, 433 lit. a), 440 alin. 1 Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Tudor Moisei împotriva deciziei din 10 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Irina Moisei împotriva lui Tudor Moisei, intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Botanica cu privire la facerea căsătoriei, determinarea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere pentru copii minori și compensarea cheltuielilor de judecată și cererea de chemare în judecată reconvențională depusă de Tudor Moisei împotriva Irinei Moisei, intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Botanica, cu privire la desfacerea căsătoriei și determinarea domiciliului copiilor minori.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Victor Burduh

Nina Vascan